

De marmmer- fluisteraar

Zwaar, koud en stoffig: weinigen van ons voelen empathie voor de steen. Het vergt langdurig hakken, schuren en slijpen voordat het weerbarstige materiaal verandert in een mooie en exclusief eindproduct. Steenhouwer Marcel Verkuijl heeft jaren geïnvesteerd voor hij het ambacht in de vingers had. Zijn bedrijf *Ambiance* restaureert en verkoopt antieke schouwen en ontwerpt landelijke keukens met historische pompbakken. Daarnaast bouwt hij aan een bibliotheek van zeldzame Belgische marmers.

Tekst Stephanie Pander

Fotografie [Voornaam Achternaam](#)

Het is het enorme contrast tussen begin- en eindproduct dat Marcel - meer dan 26 jaar in het vak – blijft fascineren. ‘De basis van ons werk is altijd iets ouds dat we in ere herstellen zonder dat de originele kenmerken verloren gaan. Het is als een puzzel die je legt en als een schouw meer dan 300 jaar oud is, is het de moeite waard dat goed te doen. Hoe meer schade een antieke schouw heeft, hoe groter de uitdaging voor mij is!’ Ik bezoek Marcel in zijn werkplaats aan de oevers van de Nederrijn net buiten het dorp Heteren, een plek waarvan oudsher veel steenfabrieken gevestigd waren. Het bedrijfsterrein staat vol natuurstenen bakken en marmeren platen. We gaan zitten aan de grote tafel in de ruimte achter de werkplaats. Kantine en showroom ineen. Langs de wand staan monumentale schouwen. Sommige reeds verkocht, andere in afwachting van een nieuw ‘thuis’. Het is slechts het topje van de ijsberg want het bedrijf heeft een indrukwekkende collectie van meer dan 600 antieke schouwen waar Marcel zichtbaar trots op is: ‘We leveren aan herenhuisen en buitenplaatsen maar hebben ook passende schouwen voor een jaren ’30 woning. Bij ons vind je voor ieder wat wils.’

‘Hoe meer schade een antieke schouw heeft, des te groter de uitdaging voor mij is!’

Marcel draaide al wat jaren mee in het vak, voordat hij in 2009 voor zichzelf begon. Inmiddels werkt ook zijn broer Ronald bij hem in het bedrijf. De focus kwam steeds meer te liggen op restauratie van antieke schouwen. Hij had toen al een enorme collectie marmeren schouwen aangekocht met het idee deze ooit te restaureren. Sinds 2018 zit het bedrijf op deze prachtige plek aan de rivier. ‘Omdat we veel ruimte hebben, kunnen we de restauratiewerkzaamheden verder uitbouwen. Naast antieke schouwen hebben we ons ook gespecialiseerd in landelijke keukens. We hebben meer dan 150 antieke hardsteen pompbakken die we gebruiksklaar maken en waar we een landelijke keuken omheen bouwen.’

Historische interieurs zijn inmiddels dagelijkse kost. Om het werk goed te doen, heeft Marcel zich verdiept in de verschillende stijlen en hoe deze te plaatsen in de tijd. ‘Sommige steengroeven zijn alleen in een bepaalde tijd open geweest en je ziet dat die steen- en marmersoorten dan alleen in die periode gebruikt worden. Dat heeft te maken met de beschikbaarheid van een steensoort. Die kan opraken. Maar de keuze voor een marmersoort kan ook andere historische oorzaken als conflicten tussen regio’s, tolbarrières of juist het opheffen daarvan. Tot ver in de 18e eeuw waren tolheffingen op de grote rivieren heel gangbaar en dan kon het zo zijn dat een steensoort te duur werd om in te kopen. Dan koos men voor iets anders.’ De marmersoorten die in Nederland van oorsprong werden gebruikt zijn vrij regionaal en komen voornamelijk uit Italië, Frankrijk en België. Maar er zijn natuurlijk uitzonderingen weet Marcel: ‘Recent hebben wij een restauratie gedaan op Landgoed Mookerheide met Griekse marmers. Deze platen zaten er al en de kleuren bleken niet meer leverbaar. Toen is er besloten alles te restaureren en weer terug te plaatsen. Die opdracht hebben we op locatie uitgevoerd.’

‘Met restaureren krijg je maar één keer de kans om het goed te doen. Een verkeerde restauratie kan voor onherstelbare schade zorgen’

Door zijn expertise en zijn indrukwekkende materialencollectie heeft Marcel een niche gecreëerd. ‘Waar een ander stuk loopt op een restauratie kunnen wij uit de voeten omdat we bijzondere materialen in huis hebben.’ Zie je met zo’n enorme collectie nog wel eens wat nieuws? Marcel: ‘Ja, toevallig heb ik vorige week een schouw aangekocht uit een herenhuis in Den Bosch. Die is waarschijnlijk gemaakt van Duits groen zandsteen. Dat komen we niet vaak tegen en we zijn nu aan het uitzoeken waar die steensoort precies vandaan komt. Ook hebben we enkele jaren geleden schouwen aangekocht uit Gelderse landhuizen. Daar zitten hele bijzondere modellen tussen die door een architect ontworpen zijn en in opdracht door een steenhouwer uitgevoerd. Heel exclusief!’ Veel kennis rust op 26 jaar praktijkervaring maar een mens kan niet alles weten. ‘Soms zijn er tussenperiodes waarin stijlen in elkaar overlopen. Dan raadpleeg ik collega’s uit de wereld van restauratie en natuursteen. Want met restaureren krijg je maar één keer de kans om het goed te doen. Een verkeerde restauratie kan voor onherstelbare schade zorgen.’

Marcel is een liefhebber van marmers en kalksteen. ‘Bij graniet heb ik minder gevoel. Dat voelt koud en hard. Het mist de warmte en zachtheid die ik voel bij marmers.’ Hij

heeft de afgelopen jaren een indrukwekkende verzameling Belgische marmers opgebouwd met zeldzame stenen uit groeves die soms al eeuwen geleden zijn gesloten. Een deel gebruikt hij bij restauraties, een ander deel bewaart hij. Zijn droomproject is een kenniscentrum voor studenten, geologen en collega’s die betrokken zijn bij de restauratie van monumenten. Marcel: ‘We hebben in Nederland geen kenniscentrum voor historische marmers. Daarom verkoop ik mijn zeldzame marmersoorten niet. Zo worden ze behouden voor de toekomst en kan ik de kennis delen.’ Een soort bibliotheek van Belgische marmers? Marcel wuift het idee bescheiden weg maar eigenlijk is dat wel wat het project behelst. Marcel: ‘Ik ben eigenlijk geen handelaar, ik ben een verzamelaar in hart en nieren. Niets doe ik weg, de helft van mijn collectie is niet eens te koop. Maar ja, ik moet er ook van leven.’ Hij wijst op het antieke steenhouwersgereedschap en de Franse haardstellen die midden in de ruimte op een hoop liggen. ‘Dat daar moet ook eens allemaal worden uitgezocht en mooi gepresenteerd. Er zitten echt schatten tussen maar ik kom er niet aan toe. Tijd is mijn grootste vijand.’ ■

www.ambiancenaatursteen.nl